

L'Institut Ramon Llull, estandard de projecció al món. —«Estendre el coneixement dels nostres valors culturals, estimular l'interès dels estrangers per als estudis catalans i procurar la col·laboració de tots els nuclis on és parlada la nostra llengua» podrien figurar entre els principals objectius de l'Institut Ramon Llull. La cita és una transcripció literal de la Memòria del conseller del Govern de la Generalitat de Catalunya, el mallorquí Antoni M. Sbert, el principal impulsor l'any 1939 de la Fundació Ramon Llull, «la més ambiciosa i planificada de tot l'exili», com va escriure Albert Manent a *La literatura catalana a l'exili*. Aquella Fundació pot ser considerada com un precedent de l'Institut, per bé que en un cas es tractà d'una obra de resistència, mentre que en les actuals circumstàncies és el fruit d'una normalitat recuperada i d'una feliç col·laboració entre els governs de la Generalitat i de les Illes Balears, així com del Ministeri d'Afers Exteriors del govern espanyol.

La recurrència al nom de Ramon Llull no és fruit de l'atzar. L'il·lustre polígraf mallorquí és sense cap mena de dubte l'escriptor català de més envergadura que mai no hagi sorgit en les nostres terres, amb una obra poètica, literària, filosòfica, teològica i mística sense parió i d'inqüestionable projecció universal. Va ser el primer autor a escriure en llengua vulgar obres de filosofia i de ciència —amb la qual cosa la llengua catalana fou la primera entre les romàniques a crear una terminologia d'aquelles branques del saber— i, doncs, és un òptim estandard per mostrar tant el fet que la catalana és una de les cultures fundacionals d'Europa com la seva voluntat de pervivència i projecció.

Si deixem de banda justament els estudis lul·lians, que ens remuntarien ja a l'Edat Mitjana, o la investigació bibliogràfica, que ens menaria al s. xvii, es pot començar a parlar de difusió internacional dels estudis catalans i, per tant, de catalanística, com d'un procés engegat durant la segona meitat del xix, amb noms com els de Francesc Cambouliu, Adolf Helfferich, José Amador de los Ríos, Marcelino Menéndez Pelayo, Enrico Cardona, Francisco María Tubino, Otto Denk o, sobretot, Alfred Morel-Fatio. Amb tot, un fet va contribuir més que cap altre a l'interès internacional pels estudis de llengua i literatura catalanes: el Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana, celebrat a Barcelona, l'octubre de 1906, sota els auspicis de mossèn Antoni M. Alcover. Després vindrien els treballs de Raymond Foulché-Delbosq, la contribució italiana —amb Mario Casella, Arturo Farinelli, Enzo Levi o Bernardo Sanvisentí—, la implantació dels estudis de llengua i literatura catalanes a Alemanya gràcies a Bernhard Schädel, o bé la publicació d'algunes obres cabdals com *Das Katalanische* (1925) de Wilhem Meyer-Lübke. I, encara abans de la guerra dita civil, començaria la tradició catalanística britànica a l'entorn d'Eggar Allison Peers i del *Bulletin of Hispanic Studies*.

Són tan sols algunes fites i alguns personatges d'aquells primer i segon període de la catalanística, als quals caldria afegir la posterior creació l'any 1954 de l'Anglo-Catalan Society (ACS) —degana de les associacions de la catalanística internacional— per Josep M. Batista i Roca i Joan Mascaró i Fornés, el Col·loqui «*La Lingüistique Catalane*» celebrat a Estrasburg (1968), els d'Amsterdam (1970), Cambridge (1973) —durant el qual es va constituir oficialment l'Associació Internacional de Llengua i Literatures Catalanes (AILLC)—, Basilea (1976), i la creació el 1977 per la Universitat de la Sorbona del Centre d'Estudis Catalans. L'any següent es constituïa a Roma l'Associazione Italiana di Studi Catalani (AISC) i, simultàniament, la catalanística nord-americana s'organitzava amb la North American Catalan Society (NACS). Mentrestant, el 1980, i com a fruit de la col·laboració de les associacions internacionals existents, apareix la revista «Estudis de Llengua i Literatura Catalanes». El 1983 una nova societat s'afegia a aquelles quatre: la Deutsch-Katalanische Gesellschaft (DKG).

L'any 1986, organitzat per les principals institucions dels Països Catalans, va celebrar-se el Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana. Simultàniament, durant el vuitè col·lo-

qui d'estudis catalans a Tolosa de Llenguadoc, es van posar les bases per a la constitució de l'Association Française des Catalanistes (*AFC*).

Des de fa uns anys també els països de l'est d'Europa s'han incorporat al món de la catalanística. Precisament, el mes de juny passat, durant la Setmana de Cultura Catalana a Moscou organitzada ja sota el patrocini de l'Institut Ramon Llull, vam acordar la constitució de l'Associació Russa d'Estudis Catalans (*AREC*).

Mirant cap al futur immediat, l'Institut Ramon Llull donarà suport a les societats de catalanística existents i, entre els seus objectius actuals inclou potenciar l'actual xarxa de més de 80 lectorats de català a universitats dels cinc continents. Endemés, promourem l'ensenyament del català al públic adult en general, sobretot on l'existència de comunitats provinents de les comunitats autònomes consorciades o bé les relacions històriques, culturals o comercials així ho aconsellin. Difondrem la literatura catalana per mitjà del foment de traduccions i l'elaboració i edició d'estudis sobre la nostra llengua i literatura en llengües estrangeres, així com la traducció al català d'estudis realitzats per autors estrangers. Tot això fóra insuficient si no anés acompanyat d'un espai virtual de màxima envergadura, per donar accés a cursos de formació no presencial, a una revista cultural, a una llibreria i biblioteca virtuals i a tota mena d'informació bibliogràfica i sobre el patrimoni cultural català i balear. [J. M. P.]